

Tartalom

I Jogalkotási aktusok

IRÁNYELVEK

- ★ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/904 irányelve (2019. június 5.) egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről ⁽¹⁾ 1

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg.

Azok a jogi aktusok, amelyek címe normál szedéssel jelenik meg, a mezőgazdasági ügyek napi intézésére vonatkoznak, és rendszerint csak korlátozott ideig maradnak hatályban.

Valamennyi más jogszabály címét vastagon szedik, és előtte csillag szerepel.

I

(Jogalkotási aktusok)

IRÁNYELVEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2019/904 IRÁNYELVE

(2019. június 5.)

egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽³⁾,

mivel:

- (1) A műanyag sokrétű felhasználhatósága és viszonylag alacsony költségei miatt ez az anyag egyre inkább jelen van mindennapi életünkben. Bár a műanyag hasznos szerepet tölt be a gazdaságban, és számos ágazatban alapvetően fontos a használata, az olyan rövid életű termékekben való, egyre növekvő alkalmazása, amelyeket nem újrahasználatra vagy költséghatékony újrafeldolgozásra terveztek, azt eredményezi, hogy a kapcsolódó gyártási és fogyasztási szerkezet egyre kevésbé hatékony, ugyanakkor egyre lineárisabb. Ezért „Az anyagkörforgás megvalósítása – a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési terv” című, 2015. december 2-i bizottsági közleményben meghatározott, a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervvel összefüggésben a Bizottság „A műanyagok körforgásos gazdaságban betöltött szerepével kapcsolatos európai stratégia” című, 2018. január 16-i közleményében meghatározott, a műanyagokkal kapcsolatos európai stratégiában arra a következtetésre jutott, hogy kezelni kell a műanyag hulladék folyamatosan növekvő keletkezése és a műanyag hulladék környezetbe, különösen a tengeri környezetbe jutása jelentette problémát, annak érdekében, hogy a műanyagok életciklusa körforgásos legyen. A műanyagokkal kapcsolatos európai stratégia előrelépést jelent a körforgásos gazdaság felé, amelyben a műanyagok és a műanyagtermékek tervezése és előállítása teljes mértékben tiszteletben tartja az újrahasználatot, a javítás és az újrafeldolgozás iránti igényeket, és amelyben fenntarthatóbb anyagokat fejlesztenek ki és terjesztenek el. Egyes műanyagtermékek jelentős negatív környezeti, egészségügyi és gazdasági hatása szükségessé teszi egy külön jogi keret kialakítását e jelentős negatív hatások hatékony csökkentése érdekében.
- (2) Ez az irányelv olyan körforgásos szemléletet hivatott előmozdítani, amely az egyszer használatos termékek helyett a fenntartható és nem mérgező, újrahasználatos termékeket és újrahasználati rendszereket helyezi előtérbe, elsősorban a keletkező hulladék mennyiségének csökkentése céljából. Ez a fajta hulladékmegelőzés képezi a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben ⁽⁴⁾ meghatározott hulladékhierarchia csúcspontját. Ez az irányelv hozzájárul majd az ENSZ fenntartható fogyasztási és termelési szokások kialakítására irányuló 12. fenntartható fejlesztési céljának eléréséhez, amely az ENSZ Közgyűlése által 2015. szeptember 25-én elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend része. A termékek és anyagok értékének a

⁽¹⁾ HL C 62., 2019.2.15., 207. o.

⁽²⁾ HL C 461., 2018.12.21., 210. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2019. március 27-i álláspontra (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2019. május 21-i határozata.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

lehető leghosszabb ideig való megőrzésével, illetve kevesebb hulladék termelésével fokozódhat az Unió gazdaságának versenyképessége és ellenálló képessége, ugyanakkor csökkenhet az értékes erőforrásokra és a környezetre nehezedő nyomás.

- (3) A tengeri elhagyott hulladék a határokon átvélő jellege miatt egyre növekvő globális problémának számít. A tengeri elhagyott hulladék csökkentése kulcsfontosságú lépés az ENSZ 14. fenntartható fejlesztési céljának teljesítéséhez, amely cél a fenntartható fejlődés érdekében az óceánok, a tengerek és a tengeri erőforrások megőrzésére és fenntartható használatára irányul. Az Uniónak részt kell vennie a tengeri elhagyott hulladék megelőzésében és kezelésében, és arra kell törekednie, hogy a világ számára iránymutató szerepet töltsön be e téren. Ezzel összefüggésben az Unió több nemzetközi fórum – mint például a G20, a G7 és az ENSZ – keretében is azon dolgozik a partnereivel, hogy előmozdítsa az összehangolt fellépést és ez az irányelv az Unió erre irányuló erőfeszítésének részét képezi. Az említett erőfeszítések hatékonyságának biztosítása érdekében fontos továbbá, hogy a műanyag-hulladéknak az Unióból való kivitele másutt ne eredményezzen több tengeri elhagyott hulladékot.
- (4) Az Egyesült Nemzetek Szervezete 1982. december 10-i tengerjogi egyezményének (UNCLOS) ⁽⁵⁾, a hulladékok és más anyagok lerakásából eredő tengeri szennyeződések megelőzéséről szóló, 1972. december 29-i egyezménynek (londoni egyezmény) és annak 1996. évi jegyzőkönyvének (londoni jegyzőkönyv), a hajókról történő szennyezés megelőzéséről szóló, az 1978. évi jegyzőkönyvvel módosított 1973. évi nemzetközi egyezmény (MARPOL) V. mellékletének, valamint a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzéséről és ártalmatlanításáról szóló, 1989. március 22-i bázeli egyezménynek ⁽⁶⁾ megfelelően, továbbá a hulladékokra vonatkozó uniós jogszabályoknak, nevezetesen a 2008/98/EK irányelvnek és az 2000/59/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek ⁽⁷⁾ megfelelően a tagállamoknak környezetbarát hulladékgazdálkodást kell folytatniuk mind a tengeri, mind a szárazföldi forrásokból származó tengeri elhagyott hulladék keletkezésének megelőzése és csökkentése érdekében. A vízgazdálkodásról szóló uniós jogszabályok, nevezetesen a 2000/60/EK ⁽⁸⁾ és a 2008/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁹⁾ szerint a tagállamoknak abban az esetben is kötelességük a tengeri elhagyott hulladék kezelése, amikor az ellehetetleníti a tengerveizek jó környezeti állapotának elérését, többek között az ENSZ 14. fenntartható fejlesztési céljának megvalósításához történő hozzájárulásként.
- (5) Az Unióban a tengerparti hulladékszámítás alapján a tengeri elhagyott hulladék 80–85 %-a műanyag, ebből az egyszer használatos műanyag tételek aránya 50 %-ot, a halászzal kapcsolatos tételek pedig 27 %-ot tesznek ki. Az egyszer használatos műanyagtermékek közé a gyakran használt, gyorsan forgó fogyasztási termékek széles skálája tartozik, amelyeket a rendeltetészerű használatuk után eldobnak és ritkán dolgoznak fel újra, és amelyek általában elhagyott hulladékként végzik. A forgalomba hozott halászeszközök jelentős hányadát nem gyűjtik kezelési céljából. Ezért az egyszer használatos műanyagtermékek és a műanyagot tartalmazó halászeszközök különösen súlyos problémát jelentenek a tengeri elhagyott hulladékkal kapcsolatban, komoly kockázatnak teszik ki a tengeri ökoszisztémát, a biológiai sokféleséget, és az emberi egészséget is, ezenkívül az olyan tevékenységeknek is károkat okoznak, mint például a turizmus, a halászat és a szállítás.
- (6) A megfelelő hulladékgazdálkodás továbbra is kulcsfontosságú az összes fajta – többek között a tengeri – hulladék elhagyásának megelőzése szempontjából. A hatályos uniós jogszabályok, nevezetesen a 2008/98/EK, a 2000/59/EK, a 2000/60/EK és a 2008/56/EK irányelv és a 1224/2009/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁰⁾, valamint a szakpolitikai eszközök adnak némi szabályozási választ a tengeri elhagyott hulladék jelentette problémára. Különösen, a műanyag-hulladék az átfogó uniós hulladékgazdálkodási intézkedéseknek és céloknak, mint például a 94/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben ⁽¹¹⁾ megállapított, a műanyag csomagolási hulladékok újrafeldolgozására vonatkozó célnak, illetve a műanyagokkal kapcsolatos európai stratégia céljának a hatálya alá tartozik – az utóbbi értelmében 2030-ig el kell érni, hogy az Unióban forgalomba hozott összes műanyagcsomagolás újrahasználatos vagy könnyen újrafeldolgozható legyen. Mindazonáltal az említett intézkedéseknek a tengeri elhagyott hulladéokra gyakorolt hatása nem elegendő, és a tengeri elhagyott hulladék keletkezésének megelőzésére és csökkentésére irányuló nemzeti intézkedések hatálya és célkitűzéseinek szintje között is eltérések mutatkoznak. Ezenfelül egyes említett intézkedések, különösen az egyszer használatos műanyagtermékekre vonatkozó forgalmazási korlátozások, kereskedelmi akadályokat képezhetnek és torzíthatják a versenyt az Unión belül.

⁽⁵⁾ HL L 179., 1998.6.23., 3. o.

⁽⁶⁾ HL L 39., 1993.2.16., 3. o.

⁽⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/59/EK irányelve (2000. november 27.) a hajókon keletkező hulladék és a rakomány-maradványok fogadására alkalmas kikötői létesítményekről (HL L 332., 2000.12.28., 81. o.).

⁽⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

⁽⁹⁾ Európai Parlament és a Tanács 2008/56/EK irányelve (2008. június 17.) a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv) (HL L 164., 2008.6.25., 19. o.).

⁽¹⁰⁾ A Tanács 1224/2009/EK rendelete (2009. november 20.) a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító uniós ellenőrző rendszer létrehozásáról, a 847/96/EK, a 2371/2002/EK, a 811/2004/EK, a 768/2005/EK, a 2115/2005/EK, a 2166/2005/EK, a 388/2006/EK, az 509/2007/EK, a 676/2007/EK, az 1098/2007/EK, az 1300/2008/EK és az 1342/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 2847/93/EKG, az 1627/94/EK és az 1966/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 343., 2009.12.22., 1. o.).

⁽¹¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 94/62/EK irányelve (1994. december 20.) a csomagolásról és a csomagolási hulladékról (HL L 365., 1994.12.31., 10. o.).

- (7) Annak érdekében, hogy az erőfeszítések oda összpontosuljanak, ahol azokra a legnagyobb szükség van, ezen irányelv hatályának csak az Unió tengerpartjain leggyakrabban előforduló egyszer használatos műanyagtermékekre, valamint a műanyagot tartalmazó halászeszközökre és oxidatív úton lebomló műanyagból készült termékekre kell kiterjednie. Az ezen irányelvben foglalt intézkedések hatálya alá tartozó, egyszer használatos műanyagtermékek a becslések szerint az Unió tengerpartjain elvégzett számlálások során talált egyszer használatos műanyagok körülbelül 86 %-át teszik ki. Ezen irányelv hatálya nem kell, hogy kiterjedjen az üvegből és fémből készült italtárolókra, mivel azok nem tartoznak az Unió tengerpartjain leggyakrabban előforduló egyszer használatos műanyagtermékek közé.
- (8) A mikroműanyagok nem tartoznak közvetlenül ezen irányelv hatálya alá, azonban hozzájárulnak a tengeri elhagyott hulladékhoz, ezért az Uniónak átfogó megközelítést kell alkalmaznia e problémakört illetően. Az Uniónak arra kell ösztönöznie az összes gyártót, hogy szigorúan korlátozzák a mikroműanyag-tartalmat a készítményeikben.
- (9) A nagyméretű műanyag tételekkel, valamint az azokból keletkező kisebb darabokkal vagy mikroműanyagokkal való szárazföldi, illetve talajszennyezés jelentős lehet, és az ilyen műanyagok a tengeri környezetbe jutva is szennyeződést okozhatnak.
- (10) Ez az irányelv a 94/62/EK és a 2008/98/EK irányelvhez képest különös szabályokat állapít meg (*lex specialis*). Amennyiben az említett két irányelv ellentétes ezzel az irányelvvel, alkalmazási körén belül ez az irányelv az irányadó. Ez érvényes például a forgalomba hozatalra vonatkozó korlátozások esetében. Így különösen a fogyasztás csökkentését célzó intézkedések, a termékkövetelmények, a jelölési követelmények és a kiterjesztett gyártói felelősség tekintetében ez az irányelv kiegészíti a 94/62/EK és a 2008/98/EK irányelvet, valamint a 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet ⁽¹²⁾.
- (11) Az egyszer használatos műanyagtermékeket sokféle műanyagból lehet előállítani. A műanyagokat általában polimer anyagokként határozzák meg, amelyekhez adalékanyagokat adhattak. Ez a meghatározás ugyanakkor egyes természetes polimerekre is igaz. A nem módosított természetes polimerek – a „kémiailag nem módosított anyagok” 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹³⁾ 3. cikkének 40. pontja szerinti fogalom meghatározásával összhangban – nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá, mivel azok természetesen előfordulnak a környezetben. Ezért ezen irányelv alkalmazásában a polimernek az 1907/2006/EK rendelet 3. cikkének 5. pontja szerinti fogalom meghatározását ki kell igazítani, és egy külön fogalom meghatározást kell bevezetni. A módosított természetes polimerekkel gyártott műanyagok, vagy a bioalapú, fosszilis vagy szintetikus alapanyagból gyártott műanyagok nem fordulnak elő a természetben, ezért ezen irányelv hatályának vonatkoznia kell az ilyen műanyagokra. A műanyagok kiigazított fogalom meghatározásának így ki kell terjednie a polimer-alapú gumitermékekre és a bioalapú és biológiailag lebomló műanyagokra is, függetlenül attól, hogy biomasszából származnak-e vagy úgy alakították-e ki azokat, hogy idővel biológiailag lebomljanak. Ez az irányelv nem vonatkozik a festékekre, tintákra és ragasztóanyagokra, ezért ezekre a fogalom meghatározásnak nem kell kiterjednie.
- (12) Annak érdekében, hogy egyértelműen meghatározzuk ennek az irányelvnek a hatályát, meg kell határozni az „egyszer használatos műanyagtermék” fogalmát. A fogalom meghatározás nem foglalja magában azokat a műanyagtermékeket, amelyeket úgy terveztek meg, alakítottak ki és hoztak forgalomba, hogy élettartamuk alatt többször vagy több körben újratölthetőek legyenek, illetve az eredeti rendeltetésüknek megfelelő célból újrahasználatók legyenek. Az egyszer használatos műanyagtermékek olyan termékek, amelyeket rendeltetésük szerint jellemzően csak egyszer vagy rövid ideig használnak azelőtt, hogy hulladék lesz belőlük. Ezen irányelv hatályának ki kell terjednie a nedves kozmetikai és háztartási törölkendőkre, az ipari nedves törölkendőkre azonban nem. A Bizottságnak iránymutatásokat kell kidolgoznia az egyszer használatos műanyagtermékekre vonatkozóan annak érdekében, hogy egyértelműen meg lehessen állapítani, hogy egy adott termék ezen irányelv alkalmazásában egyszer használatos műanyagterméknek minősül-e. Az ezen irányelvben foglalt kritériumokra tekintettel ezen irányelv alkalmazásában az élelmiszerek következő csomagolásai minősülnek például egyszer használatos műanyagterméknek: gyorsételek tárolására szolgáló műanyagtárolók, hidegen vagy melegen történő fogyasztásra szánt készételek, szendvicsek, wrapok és saláták tárolására használt ételtárolók, illetve friss vagy feldolgozott, és további feldolgozást nem igénylő élelmiszerek, például gyümölcs, zöldség vagy desszertek tárolására szolgáló műanyagtárolók. Ezen irányelv alkalmazásában például az élelmiszerek következő csomagolásai nem minősülnek egyszer használatos műanyagterméknek: szárított élelmiszerek vagy hidegen értékesített, további feldolgozást igénylő élelmiszerek csomagolása, többadagos kiszerezésű ételtárolók, vagy egyadagos kiszerezésű, de nem egyenként értékesített ételtárolók.

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/40/EU irányelve (2014. április 3.) a tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerezésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 127., 2014.4.29., 1. o.).

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyi anyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.).

Egyszer használatos műanyagtermékek minősülnek például a következő italtárolók: italpalackok, vagy a sör, a bor, a víz, az üdítőitalok, gyümölcslevek és gyümölcsnektárok, az instant italok vagy a tej esetében használt kompozit csomagolás, kivéve az italtartó poharakat, mivel azok ezen irányelv alkalmazásában az egyszer használatos műanyagtermékek egy másik kategóriájába tartoznak. Mivel az üvegből és fémből készült italtárolók nem tartoznak az Unió tengerpartjain leggyakrabban előforduló egyszer használatos műanyagtermékek közé, ezen irányelv hatálya nem terjed ki rájuk. A Bizottságnak ugyanakkor ezen irányelv felülvizsgálatának keretében értékelnie kell az üvegből és fémből készült italtárolókhoz használt, műanyagból készült kupakokat és fedeleket.

- (13) Az ezen irányelv hatálya alá tartozó egyszer használatos műanyagtermékekre több tényezőtől függően egy vagy több intézkedésnek kell vonatkoznia; ilyen tényező például az, hogy rendelkezésre állnak-e megfelelő és fenntarthatóbb alternatívák, mennyire lehet megváltoztatni a fogyasztói szokásokat, illetve az, hogy a már meglévő uniós jogszabályok mennyiben terjednek ki e termékekre.
- (14) Bizonyos egyszer használatos műanyagtermékek esetén nem állnak még rendelkezésre megfelelő és fenntarthatóbb alternatívák, és a legtöbb ilyen egyszer használatos műanyagtermék fogyasztása várhatóan növekedni fog. Ennek a trendnek a megfordítása és a fenntarthatóbb megoldások felé történő elmozdulás támogatása érdekében elő kell írni, hogy a tagállamok – például nemzeti fogyasztáscsökkentési célértékek meghatározása útján – hozzák meg a szükséges intézkedéseket e termékek fogyasztásának nagymértékű és tartós csökkentése érdekében, mégpedig úgy, hogy az ne veszélyeztesse az élelmiszerhigiénéjét, az élelmiszerbiztonságot, a helyes higiéniai gyakorlatokkal, a helyes gyártási gyakorlatokkal, a fogyasztók tájékoztatásával, illetve a nyomon követhetőséggel kapcsolatos, a 178/2002/EK⁽¹⁴⁾, a 852/2004/EK⁽¹⁵⁾ és a 1935/2004/EK⁽¹⁶⁾ európai parlamenti és tanácsi rendeletben, valamint az élelmiszerbiztonságról, higiénéről és címkézésről szóló egyéb vonatkozó jogszabályokban foglalt követelményeket. A tagállamoknak a lehető legambiciózusabb intézkedések meghozatalára kell törekedniük, amelyek érdemben megfordítják a növekvő fogyasztási trendeket és mérhető mennyiségi csökkentéshez vezetnek. Az említett intézkedéseknek figyelembe kell venniük a termékek teljes életcikluson át – többek között a tengeri környezetben – kifejtett hatását, és meg kell felelniük a hulladékhierarchiának.

Amennyiben a tagállamok úgy határoznak, hogy az említett kötelezettséget forgalmazási korlátozások révén teljesítik, gondoskodniuk kell arról, hogy az ilyen korlátozások arányosak és megkülönböztetéstől mentesek legyenek. A tagállamoknak ösztönözniük kell a többszöri felhasználásra alkalmas olyan termékek használatát, amelyeket a hulladékká válásukat követően elő lehet készíteni újrahasználatra és újrafeldolgozásra.

- (15) Egyéb egyszer használatos műanyagtermékek esetén már léteznek megfelelő, fenntarthatóbb és egyben megfizethető alternatívák. Az ilyen egyszer használatos műanyagtermékek környezetre gyakorolt káros hatásainak korlátozása érdekében elő kell írni, hogy a tagállamok tiltsák meg ezek forgalomba hozatalát. Ezzel a már elérhető és fenntarthatóbb alternatívák használatát, valamint a fenntarthatóbb üzleti modellekre, újrahasználatos alternatívákra és az anyagok kiváltására irányuló innovatív megoldások alkalmazását támogatják. Az ebben az irányelvben bevezetett forgalombahozatali korlátozásoknak ki kell terjedniük az oxidatív úton lebomló műanyagból készült termékekre is, mivel az ilyen típusú műanyag biológiailag nem megfelelően bomlik le, és így hozzájárul a környezet mikroműanyag-szennyezéséhez, nem komposztálható, negatívan befolyásolja a hagyományos műanyag újrafeldolgozását, és nem jár bizonyított környezeti haszonnal. Korlátozni kell továbbá az expandált polisztirolból készült, egyszer használatos étel- és italtárolók és italtartó poharak használatát is, tekintettel a tengeri környezetben található jelentős mennyiségű elhagyott polisztirol-hulladékra és a rendelkezésre álló alternatívákra.
- (16) A dohánytermékek műanyagot tartalmazó szűrői az Unió tengerpartjain a második leggyakrabban előforduló egyszer használatos műanyag tételek. A műanyagtartalmú szűrőket tartalmazó dohánytermékek fogyasztás utáni azonnali eldobása óriási mértékben szennyezi a környezetet, ezért jelentős mértékben vissza kell szorítani a hulladékélelmezés e formáját, csökkentve az általa kifejtett környezeti hatást. Az innovációnak és a termékfejlesztésnek köszönhetően várhatóan használható alternatívák születnek majd a műanyagot tartalmazó szűrők helyettesítésére; ezt a folyamatot fel kell gyorsítani. A műanyagtartalmú szűrőket tartalmazó dohánytermékek tekintetében alkalmazandó kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereknek is ösztönözniük kell a dohánytermékekben használt műanyagot tartalmazó szűrők fenntartható alternatíváinak kifejlesztéséhez vezető innovációt. A tagállamoknak intézkedések széles körével kell előmozdítani a műanyagtartalmú szűrőket tartalmazó dohánytermékek fogyasztás utáni elhagyott hulladékká válásának visszaszorítását.

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.).

⁽¹⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 852/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az élelmiszer-higiénéről (HL L 139., 2004.4.30., 1. o.).

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1935/2004/EK rendelete (2004. október 27.) az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokról és tárgyokról, valamint a 80/590/EGK és a 89/109/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 338., 2004.11.13., 4. o.).

- (17) Az italtárolókhoz használt, műanyagból készült kupakok és fedelek az Unió tengerpartjain leggyakrabban előforduló egyszer használatos műanyag tételek közé tartoznak. Ezért az egyszer használatos műanyagtermékek minősülő italtárolók forgalomba hozatalát csak akkor kell lehetővé tenni, ha esetükben teljesülnek egyes olyan konkrét terméktervezési követelmények, amelyekkel jelentősen csökkenteni lehet az ilyen, műanyagból készült kupakok és fedelek környezetbe jutását. Az egyszer használatos műanyagtermékek és csomagolásnak minősülő italtárolók esetében ez az új követelmény kiegészítené a 94/62/EK irányelv II. mellékletében előírt, összetételre vonatkozó, illetve a csomagolás újrahasználatos és hasznosítható, többek között újrafeldolgozható jellegére vonatkozó alapvető követelményeket.

A termékkialakítási követelményeknek való megfelelés elősegítése és a belső piac zavartalan működésének biztosítása érdekében az 1025/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ⁽¹⁷⁾ megfelelően elfogadott harmonizált szabványt kell kidolgozni, és e szabvány betartása esetén vélemezni kell az említett követelményeknek való megfelelést. Ennélfogva a harmonizált szabvány kellő időben történő kidolgozása kiemelt jelentőséggel bír ezen irányelv hatékony végrehajtásának biztosítása szempontjából. Elegendő időt kell előirányozni a harmonizált szabvány kidolgozásához, illetve ahhoz, hogy a gyártók a termékkialakítási követelmények végrehajtásával összefüggésben kiigazíthassák termelési láncukat. A műanyagok körforgásos használatának biztosítása érdekében elő kell mozdítani az újrafeldolgozott anyagok piaci elterjedését. Ezért célszerű olyan követelményeket bevezetni, amelyek meghatározzák, hogy az italpalackoknak legalább milyen arányban kell újrafeldolgozott műanyagot tartalmazniuk.

- (18) A műanyagtermékek gyártása során azok teljes élettartamát figyelembe kell venni. A műanyagtermékek tervezésénél mindig figyelembe kell venni a termékgyártási és -használati szakaszt, valamint a termék újrahasználatosságát és újrafeldolgozhatóságát. A 94/62/EK irányelv 9. cikkének (5) bekezdése értelmében elvégzendő felülvizsgálat keretében a Bizottságnak az életciklus-elemzésekre támaszkodva figyelembe kell vennie a különböző csomagolóanyagok – többek között a kompozit anyagok – relatív tulajdonságait, különösen a hulladékmegelőzésre és a körforgásos szemléletű tervezésre összpontosítva.
- (19) A nők egészségének védelme érdekében kerülni kell a veszélyes vegyi anyagok jelenlétét az egészségügyi betétekben, a tamponokban, valamint tampon-applikátorokban. Az 1907/2006/EK rendelet alapján folytatott korlátozási eljárások keretében indokolt, hogy a Bizottság az ilyen anyagokra vonatkozó további korlátozásokat mérlegeljen.
- (20) Bizonyos egyszer használatos műanyagtermékek azért kerülnek a környezetbe, mert hulladékká válva helytelenül, például a csatornarendszeren keresztül vagy más, nem megfelelő módon kerülnek a környezetbe. A csatornarendszerbe jutva jelentős gazdasági károkat is okozhatnak a csatornahálózatokban, ha eltömítik a szivattyúkat és a csővezetéseket. E termékek esetében gyakran jelentős információhiány van az azokat alkotó anyagok jellemzőit, illetve a hulladékártalmatlanítás megfelelő módjait illetően. Ezért azon egyszer használatos műanyagtermékek tekintetében, amelyek ilyen módon gyakran kerülnek a csatornarendszerbe, vagy amelyeket hulladékként más, nem megfelelő módon ártalmatlanítanak, jelölési követelményeket kell meghatározni. A jelölésnek tájékoztatnia kell a fogyasztókat a termékre vonatkozó megfelelő hulladékgazdálkodási lehetőségekről vagy a termék tekintetében kerülendő hulladékártalmatlanítási módokról a hulladékhierarchiával összhangban, valamint a termék műanyagtartalmáról és ebből eredően a hulladékelhagyás vagy a terméknek a más, nem megfelelő módon történő ártalmatlanítása miatti negatív környezeti hatásáról. A jelölést adott esetben a termék csomagolásán vagy közvetlenül a terméken kell elhelyezni. A Bizottságot fel kell hatalmazni a jelölésre vonatkozó harmonizált előírások kidolgozására, amelynek során adott esetben reprezentatív fogyasztói csoportokkal tesztelni kell a javasolt jelölés megítélését annak biztosítása érdekében, hogy az hatékony és könnyen érthető legyen. A halászeszközök esetében a jelölési követelményeket az 1224/2009/EK rendelet már jelenleg is tartalmazza.
- (21) Azon egyszer használatos műanyagtermékek tekintetében, amelyek esetében még nem állnak rendelkezésre megfelelő és fenntarthatóbb alternatívák, a tagállamoknak „a szennyező fizet” elv alapján kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereket is be kell vezetniük, amelyek fedezik a hulladékgazdálkodás és a hulladéktakarítás szükséges költségeit, valamint azoknak a figyelemfelkeltő intézkedéseknek a költségeit, amelyek az ilyen jellegű elhagyott hulladék keletkezésének megelőzésére és visszaszorítására irányulnak. Ezek a költségek nem haladhatják meg az említett szolgáltatások költséghatékony módon történő nyújtásához szükséges mértéket, és azokat átlátható módon kell megállapítani az érintett szereplők között.

⁽¹⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1025/2012/EU rendelete (2012. október 25.) az európai szabványosításról, a 89/686/EGK és a 93/15/EGK tanácsi irányelv, a 94/9/EGK, a 94/25/EGK, a 95/16/EGK, a 97/23/EGK, a 98/34/EGK, a 2004/22/EGK, a 2007/23/EGK, a 2009/23/EGK és a 2009/105/EGK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 87/95/EGK tanácsi határozat és az 1673/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 316., 2012.11.14., 12. o.).

- (22) A 2008/98/EK irányelv meghatározza a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek általános minimumkövetelményeit. Ezeket a követelményeket kell alkalmazni az ezen irányelvben meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekre is, függetlenül attól, hogy végrehajtásuk jogalkotási aktsussal vagy az ezen irányelv szerinti megállapodások útján történik. Egyes követelmények alkalmazhatósága az érintett termék jellemzőitől függ. A hulladék-hierarchiával összhangban a műanyagtartalmú szűrőket tartalmazó dohánytermékek, a nedves törülközők és a léggömbök esetében nincs szükség elkülönített gyűjtésre a megfelelő hulladékkezelés biztosításához, ezért e termékek esetében nem kötelező elkülönített gyűjtési rendszert kialakítani. Ez az irányelv a 2008/98/EK irányelvben foglaltakon felül további követelményeket fogalmaz meg a kiterjesztett gyártói felelősséggel kapcsolatban, például azt, hogy egyes egyszer használatos műanyagtermékek esetében azok gyártóinak kell megfizetniük a hulladéktakarítás költségeit. Lehetővé kell tenni, hogy a költségek magukban foglalják a dohánytermékek fogyasztói hulladékának gyűjtésére szolgáló sajátos infrastruktúra kialakításának a költségeit, például megfelelő hulladéktárolók elhelyezését a hulladékképződés szokásos helyszínén. A hulladéktakarítás költségei kiszámításának módszertanát az arányossági megfontolások figyelembevételével kell kialakítani. Az adminisztratív költségek minimálisra szorítása érdekében a tagállamok – több évre szóló, megfelelő rögzített összegek meghatározásával – rendelkezhetnek a hulladéktakarítás költségeihez való pénzügyi hozzájárulásról.
- (23) A tengeri környezetbe juttatott, többek között az elhagyott vagy elveszített halászeszközökből származó műanyag nagy százalékos aránya a tengeri elhagyott hulladékban azt jelzi, hogy az 1224/2009/EK rendeletben, a 2000/59/EK irányelvben és a 2008/98/EK irányelvben megállapított, jelenleg létező jogi követelmények nem nyújtanak kellő ösztönzést ahhoz, hogy az ilyen halászeszközöket összegyűjtés és hulladékkezelés céljából visszajuttassák a partra. Az (EU) 2019/883 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁸⁾ szerint létrehozott közvetett díjrendszer olyan rendszert kínál, ami biztosítja a hulladékleadás jogát és nem sarkall arra, hogy a hajók a hulladékaikat a tengerbe ürítsék. Az említett rendszert azonban a halászoknak szóló olyan további pénzügyi ösztönzőkkel kell kiegészíteni, amelyek elősegítik, hogy a hulladékká vált halászeszközöket partra hozzák, annak elkerülése érdekében, hogy a fizetendő közvetett hulladékdíj esetleg növekedjen. Mivel a halászeszközök műanyagot tartalmazó alkotórészei magas újrafeldolgozási potenciállal rendelkeznek, a tagállamoknak „a szennyező fizet” elv alapján kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereket is be kell vezetniük a műanyagot tartalmazó halászeszközökre és a halászeszközök műanyagot tartalmazó alkotórészeire vonatkozóan, biztosítva ezzel a hulladékká vált halászeszközök elkülönített gyűjtését, valamint a hulladékká vált halászeszközökkel való környezetbarát hulladékgazdálkodásnak, különösen az újrafeldolgozásnak a finanszírozását.
- (24) A műanyagot tartalmazó halászeszközökre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősség keretében a tagállamoknak az ezen irányelvben megállapított jelentéstételi kötelezettséggel összhangban nyomon kell követniük és értékelniük kell a műanyagot tartalmazó halászeszközöket.
- (25) Bár minden műanyagot tartalmazó tengeri elhagyott hulladék kockázatot jelent a környezetre és az emberi egészségre, és ezért az általuk okozott szennyezést kezelni kell, az arányossági megfontolásokat is figyelembe kell venni. Ennélfogva maguk a halászok és a műanyagot tartalmazó halászeszközöket előállító kézművesek nem minősülhetnek gyártónak, és nem tehetők felelőssé a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő gyártói kötelezettség teljesítéséért.
- (26) A fenntartható fogyasztói döntéseket támogató, valamint a felelős fogyasztói magatartásra sarkalló gazdasági és egyéb ösztönzők hatékony eszközként szolgálhatnak ezen irányelv céljainak eléréséhez.
- (27) Az egyszer használatos műanyagtermékek minősülő itálpalackok az egyik leggyakrabban előforduló tengeri hulladék elemek az Unió tengerpartjain. Ez annak tudható be, hogy az elkülönített gyűjtőrendszerek nem hatékonyak, valamint hogy a fogyasztók kevésbé veszik igénybe ezeket a rendszereket. Fontos, hogy az elkülönített gyűjtőrendszerek hatékonyabbá váljanak. Ezért minimális célértéket kell meghatározni az egyszer használatos műanyagtermékek minősülő itálpalackok elkülönített gyűjtésére vonatkozóan. Noha a hulladékok elkülönített gyűjtésére vonatkozó kötelezettség a hulladékok típus és jelleg szerinti elkülönített tárolását feltételezi, lehetővé kell tenni bizonyos hulladéktípusok együttes gyűjtését, feltéve, hogy ez nem gátolja a hulladék magas minőségű újrafeldolgozását a hulladékhierarchiának megfelelően, a 2008/98/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésével és 10. cikke (3) bekezdése a) pontjával összhangban. Az elkülönített gyűjtésre vonatkozó célérték meghatározásakor az adott tagállamban forgalomba hozott egyszer használatos műanyag itálpalackok mennyiségét vagy az adott tagállamban egyszer használatos műanyag itálpalackból keletkezett hulladék mennyiségét kell alapul venni. A tagállamban keletkező hulladék mennyiségének kiszámításakor figyelembe kell venni a keletkezett egyszer használatos műanyag itálpalack hulladékot, amely a hulladékgyűjtő rendszereken keresztüli ártalmatlanítás helyett elhagyott hulladékká váló egyszer használatos műanyag itálpalackokat is magában foglalja. A tagállamoknak úgy kell elérniük a minimumként meghatározott célértéket, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek keretében az egyszer használatos műanyagtermékek minősülő itálpalackok tekintetében elkülönített gyűjtésre vonatkozó célértékeket határoznak meg, betétdíjas rendszert alakítanak ki, vagy bármely más, általuk alkalmasnak ítélt intézkedést hoznak. Mindez közvetlen pozitív hatással lesz a hulladékgyűjtés arányára és az összegyűjtött anyagok,

⁽¹⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/883 irányelve (2019. április 17.) a hajókról származó hulladékok leadására alkalmas kikötői befogadólétesítményekről, a 2010/65/EU irányelv módosításáról, valamint a 2000/59/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 151., 2019.6.7., 116. o.).

valamint az újrafeldolgozott anyagok minőségére, ezáltal pedig új lehetőségeket teremt az újrafeldolgozó ipar és az újrafeldolgozott anyagok piaca számára. Mindemellett elősegíti a 94/62/EK irányelvben a csomagolási hulladéokra vonatkozóan meghatározott újrafeldolgozási célértékek elérését.

- (28) A műanyagot tartalmazó tengeri elhagyott hulladékok eredményező hulladékelhagyás és a hulladékártalmatlanítás egyéb nem megfelelő módjainak elkerülése érdekében az egyszer használatos műanyagtermékek fogyasztóit és a műanyagot tartalmazó halászeszközök felhasználóit megfelelően tájékoztatni kell a rendelkezésre álló újrahaználható alternatívákról és az újrahaználati rendszerekről, a legmegfelelőbb hulladékgazdálkodási lehetőségekről és/vagy a kerülendő hulladékártalmatlanítási megoldásokról, az eredményes hulladékgazdálkodást biztosító bevált gyakorlatokról, a nem megfelelő ártalmatlanítási gyakorlatok környezetre gyakorolt hatásáról, valamint egyes egyszer használatos műanyagtermékek és halászeszközök műanyagtartalmáról, továbbá a nem megfelelő hulladékártalmatlanítás csatornahálózatra gyakorolt hatásáról. Elő kell ezért írni, hogy a tagállamok hozzanak a tudatoságot növelő tájékoztató intézkedéseket, gondoskodva arról, hogy ezek az információk eljussanak az említett fogyasztókhoz és felhasználókhoz. A tájékoztatás nem tartalmazhat az egyszer használatos műanyagtermékek használatára buzdító reklámelemeket. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy megválasszák azokat az intézkedéseket, amelyek a termék jellege vagy használata alapján a legmegfelelőbbek. A figyelemfelkeltő intézkedések költségeit – a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettség részeként – az egyszer használatos műanyagtermékek és a műanyagot tartalmazó halászeszközök gyártóinak kell fedezniük.
- (29) Ez az irányelv a környezet és az emberi egészség védelmét hivatott biztosítani. Mint arra a Bíróság több alkalommal emlékeztetett, az irányelveknek az Európai Unió működéséről szóló szerződés 288. cikke harmadik bekezdése által elismert kötelező erejével összeegyeztethetetlen lenne annak elvi szinten történő kizárása, hogy az érintett személyek az irányelvben előírt kötelezettségre hivatkozhatnak. Ez a megfontolás különösen érvényes az olyan irányelvre, amelynek célja egyes műanyagtermékek vízi környezetre gyakorolt hatásának megelőzése és csökkentése.
- (30) Ezen irányelv végrehajtásának értékelése céljából nyomon kell követni a tengeri elhagyott hulladék mennyiségének alakulását az Unión belül. A 2008/56/EK irányelvvel összhangban a tagállamok kötelesek rendszeresen nyomon követni a tengeri elhagyott hulladék, ezen belül a tengeri elhagyott műanyag hulladék jellemzőit és mennyiségét. E nyomonkövetési adatokat közölni kell a Bizottsággal is.
- (31) A tagállamok meg kell állapítaniuk az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meg kell hozniuk minden szükséges intézkedést ezek végrehajtására. Az előírt szankcióknak hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűnek kell lenniük.
- (32) A jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodás⁽¹⁹⁾ 22. pontja értelmében a Bizottság elvégzi ennek az irányelvnek az értékelését. Az értékelésnek az ezen irányelv végrehajtása során szerzett tapasztalatokon és összegyűjtött adatokon, valamint a 2008/56/EK és a 2008/98/EK irányelv értelmében gyűjtött adatokon kell alapulnia. Az értékelés alapján fel kell mérni, hogy szükség van-e további intézkedésekre, beleértve a 2030-ra és az azt követő időszakra szóló uniós szintű csökkentési célértékek meghatározását, illetve hogy az Unión belüli tengeri elhagyott hulladék nyomon követése céljából szükség van-e az egyszer használatos műanyagtermékeket felsoroló melléklet felülvizsgálatára, és hogy ezen irányelv hatálya kiterjeszthető-e más egyszer használatos termékekre is.
- (33) Ezen irányelv végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni a következők vonatkozásában: az azon egyszer használatos műanyagtermékek éves fogyasztását kiszámító és ellenőrző módszertan, amelyben a fogyasztáscsökkentési célkitűzések meghatározásra kerülnek, az egyszer használatos műanyag italpalackok minimum újrafeldolgozott anyagtartalmára vonatkozó célértékek kiszámításának és azok elérésének ellenőrzésére vonatkozó szabályok, az egyes egyszer használatos műanyagtermékeken feltüntetendő jelölésekre vonatkozó előírások, az azon egyszer használatos műanyagtermékek gyűjtésére vonatkozó célértékek kiszámításához és ellenőrzéséhez szükséges módszertan, amelyekre elkülönített gyűjtésre vonatkozó célértékeket határoztak meg, valamint az ezen irányelv végrehajtásával kapcsolatos adat- és információszolgáltatásra vonatkozó formátum. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁽²⁰⁾ megfelelően kell gyakorolni.
- (34) Helyénvaló megengedni, hogy a tagállamok amellettt döntsenek, hogy az illetékes hatóságok és az érintett gazdasági ágazatok közötti megállapodások révén hajtják végre az ebben az irányelvben foglalt egyes rendelkezéseket, feltéve, hogy teljesülnek bizonyos követelmények.
- (35) A hulladékelhagyás elleni küzdelem az illetékes hatóságok, a gyártók és a fogyasztók közös erőfeszítése. A hatóságoknak – köztük az uniós intézményeknek is – jó példát kell mutatniuk.

⁽¹⁹⁾ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

⁽²⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

- (36) mivel ezen irányelv céljait, nevezetesen az egyes egyszer használatos műanyagtermékek, az oxidatív úton lebomló műanyagokból készült termékek és a műanyagot tartalmazó halászeszközök környezetre és emberi egészségre gyakorolt hatásainak megelőzését és csökkentését, a körforgásos gazdaságra való áttérés elősegítését, beleértve az innovatív és fenntartható üzleti modellek, termékek és anyagok támogatását (hozzájárulva ezáltal a belső piac hatékony működéséhez is) a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az irányelv terjedelme és hatásai miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Célkitűzések

Ezen irányelv céljai az egyes műanyagtermékek környezetre, különösen a vízi környezetre, valamint az emberi egészségre gyakorolt hatásának megelőzése és csökkentése, valamint a körforgásos gazdaságra történő átmenet támogatása innovatív és fenntartható üzleti modellekkel, termékekkel és anyagokkal, hozzájárulva ezáltal a belső piac hatékony működéséhez is.

2. cikk

Hatály

- (1) Ez az irányelv a mellékletben felsorolt egyszer használatos műanyagtermékekre, az oxidatív úton lebomló műanyagból készült termékekre és a műanyagot tartalmazó halászeszközökre alkalmazandó.
- (2) Amennyiben ennek az irányelvnek valamely rendelkezése ellentétes a 94/62/EK vagy a 2008/98/EK irányelvvel, ezen irányelv az irányadó.

3. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. „műanyag”: az 1907/2006/EK rendelet 3. cikkének 5. pontjában meghatározott polimert tartalmazó anyag, amelyhez adalékanyagokat vagy egyéb anyagokat adhattak, és amely a késztermék fő szerkezeti alkotóelemeként funkcionálhat, kivéve a kémiaiilag nem módosított természetes polimereket;
2. „egyszer használatos műanyagtermék”: olyan termék, amely teljes egészében vagy részben műanyagból készült, és amelyet nem arra szántak, nem úgy terveztek, vagy amelyet nem azzal a céllal helyeztek forgalomba, hogy a gyártóhoz visszajuttatva élettartama alatt többször vagy több körben újratölthető legyen, illetve eredeti rendeltetésének megfelelő célból újrahasználható legyen;
3. „oxidatív úton lebomló műanyag”: olyan adalékanyagokat tartalmazó műanyag, amelyek oxidáció révén a műanyag mikroméretű részecskékre történő szétbontását vagy kémiai lebontását idézik elő;
4. „halászeszköz”: a halászatban vagy akvakultúrában használt felszerelés minden olyan tétele vagy eleme, amelyet a tengerek biológiai erőforrásainak célba vételére, kifogására vagy tenyésztésére használnak, vagy amely a tenger felszínén lebeg, és azzal a céllal lett telepítve, hogy a tengerek biológiai erőforrásait magához vonzza és kifogja vagy tenyészse;
5. „hulladékká vált halászeszköz”: a hulladék 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 1. pontja szerinti fogalommeghatározása alá eső bármely halászeszköz, beleértve minden olyan különálló alkotórészt vagy anyagot, amely ennek a halászeszköznek a része vagy tartozéka volt, amikor azt eldobták, szándékosan hátrahagyták vagy elveszítették;
6. „forgalomba hozatal”: a termék első alkalommal történő forgalmazása egy tagállamban;

7. „forgalmazás”: egy terméknek kereskedelmi tevékenység keretében történő rendelkezésre bocsátása értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára egy tagállamban, akár ellenérték fejében, akár ingyenesen;
8. „harmonizált szabvány”: az 1025/2012/EU rendelet 2. cikke 1. pontjának c) alpontjában meghatározott harmonizált szabvány;
9. „hulladék”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 1. pontjában meghatározott hulladék;
10. „kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 21. pontjában meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer;
11. „gyártó”:
 - a) egy tagállamban letelepedett bármely olyan – az 1380/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²¹⁾ 4. cikkének 28. pontjában meghatározott halászati tevékenységet végző személyektől eltérő – természetes vagy jogi személy, aki vagy amely az alkalmazott értékesítési technikától függetlenül – beleértve a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²²⁾ 2. cikkének 7. pontjában meghatározott, távollevők között kötött szerződés útján történő értékesítést is – egyszer használatos műanyagtermékek, megtöltött egyszer használatos műanyagtermékek vagy műanyagot tartalmazó halászeszközök hivatászerű gyártásával, töltésével, értékesítésével vagy importálásával, továbbá a szóban forgó tagállamban való forgalomba hozatalával foglalkozik; vagy
 - b) egy tagállamban vagy egy harmadik országban letelepedett bármely olyan természetes vagy jogi személy – az 1380/2013/EU rendelet 4. cikkének 28. pontjában meghatározott halászati tevékenységet végző személyek kivételével –, aki vagy amely egy másik tagállamban egyszer használatos műanyagtermékek, megtöltött egyszer használatos műanyagtermékek vagy műanyagot tartalmazó halászeszközök hivatászerű, közvetlenül magánháztartások számára vagy magánháztartásoktól eltérő felhasználók számára történő távértékesítésével foglalkozik a 2011/83/EU irányelv 2. cikkének 7. pontjában meghatározottak szerint;
12. „gyűjtés”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 10. pontjában meghatározott gyűjtés;
13. „elkülönített gyűjtés”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 11. pontjában meghatározott elkülönített gyűjtés;
14. „kezelés”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 14. pontjában meghatározott kezelés;
15. „csomagolás”: a 94/62/EK irányelv 3. cikkének 1. pontjában meghatározott csomagolás;
16. „biológiailag lebomló műanyag”: olyan műanyag, amely fizikai és biológiai bomlásra képes úgy, hogy végül széndioxidra (CO₂), biomasszává és vízzé bomoljon le, és amely a csomagolásra vonatkozó európai szabványokkal összhangban komposztálás és anaerob lebontás útján hasznosítható;
17. „kikötői befogadólétesítmény”: a 2000/59/EK irányelv 2. cikkének e) pontjában meghatározott kikötői befogadólétesítmény;
18. „dohánytermék”: a 2014/40/EU irányelv 2. cikkének 4. pontjában meghatározott dohánytermék.

4. cikk

A fogyasztás csökkentése

(1) A tagállamok meghozzák az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy ambiciózus és tartós csökkenést érjenek el a melléklet A. részében felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek fogyasztásában az Unió hulladékgazdálkodási politikájának átfogó céljaival és különösen a hulladékképződés megelőzésére irányuló céllal összhangban, ezzel a növekvő fogyasztási trendek jelentős megfordítását elérve. Ezekkel az intézkedésekkel 2026-ra a 2022-es adatokhoz képest mérhető mennyiségi csökkenést kell elérni a melléklet A. részében felsorolt egyszer használatos műanyagtermékeknek az adott tagállam területén tapasztalható fogyasztását illetően.

⁽²¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1380/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a közös halászati politikáról, az 1954/2003/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2371/2002/EK és a 639/2004/EK tanácsi rendelet és a 2004/585/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 354., 2013.12.28., 22. o.).

⁽²²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 64. o.).

2021. július 3-ig a tagállamok elkészítik az első albekezdésnek megfelelően általuk elfogadott intézkedések leírását, és azt megküldik a Bizottság részére, valamint nyilvánosságra hozzák. A leírásban ismertetett intézkedéseket a tagállamoknak integrálniuk kell egyrészt a 11. cikkben említett tervekbe vagy programokba, mégpedig azok első, soron következő naprakészé tétele alkalmával, az említett tervekre vagy programokra vonatkozó uniós jogalkotási aktusoknak megfelelően, vagy pedig bármely más, kimondottan e célra kidolgozott programba.

Az intézkedések magukban foglalhatnak nemzeti fogyasztáscsökkentési célokat, olyan intézkedéseket, amelyek biztosítják, hogy a melléklet A. részében felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek újrahasználatos alternatívái rendelkezésre álljanak a végső fogyasztó értékesítési pontján, gazdasági eszközöket, mint például olyan eszközöket, amelyek biztosítják, hogy egyszer használatos műanyagtermékeket ne bocsássonak díjmentesen rendelkezésre a végső fogyasztó értékesítési pontján, valamint magukban foglalhatják a 17. cikk (3) bekezdésében említett megállapodásokat is. A tagállamok a 94/62/EK irányelv 18. cikkétől eltérve, az említett termékek elhagyott hulladékká válásának megelőzése céljából forgalmazási korlátozásokat vezethetnek be annak érdekében, hogy az említett termékeket újrahasználatos vagy műanyagot nem tartalmazó alternatívákkal váltsák fel. Az említett intézkedések eltérőek lehetnek, attól függően, hogy ezek az egyszer használatos műanyagtermékek milyen hatást gyakorolnak a környezetre a teljes életciklusuk során, beleértve a hulladékká válásukat is.

Az e bekezdés értelmében elfogadott intézkedéseknek arányosoknak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. A tagállamok az (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelvvél⁽²³⁾ összhangban értesítik a Bizottságot ezekről az intézkedésekről, ha ezt az említett irányelv megköveteli.

Az e bekezdés első albekezdésének való megfelelés érdekében minden tagállam nyomon követi a melléklet A. részében felsorolt, forgalomba hozott egyszer használatos műanyagtermékeket és az ilyen műanyagtermékek csökkentése céljából meghozott intézkedéseket, és e cikk (2) bekezdésével, valamint a 13. cikk (1) bekezdésével összhangban az elért eredményekről jelentést nyújt be a Bizottságnak annak érdekében, hogy a fogyasztás csökkentésére vonatkozóan kötelező erejű számszerűsített uniós célértékeket lehessen meghatározni.

(2) 2021. január 3-ig a Bizottság a melléklet A. részében felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek fogyasztása ambiciózus és tartós csökkentésének kiszámítására és ellenőrzésére szolgáló módszertant meghatározó végrehajtási jogi aktust fogad el. Az említett végrehajtási jogi aktust a 16. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

5. cikk

A forgalomba hozatalra vonatkozó korlátozások

A tagállamok megtiltják a melléklet B. részében felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek és az oxidatív úton lebomló műanyagból készült termékek forgalomba hozatalát.

6. cikk

Termékkövetelmények

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a melléklet C. részében felsorolt, műanyagból készült kupakkal és fedéllel ellátott egyszer használatos műanyagtermékeket csak akkor lehessen forgalomba hozni, ha a kupakok és fedelek az italtárolókhoz rögzítve maradnak a termék rendeltetésszerű használata során.

(2) E cikk alkalmazásában a műanyag tömítéssel ellátott fémkupakok vagy -fedelek nem tekintendők úgy, hogy azok műanyagból készültek.

(3) A Bizottság 2019. október 3-ig felkéri az európai szabványügyi szervezeteket, hogy dolgozzanak ki harmonizált szabványt az (1) bekezdésben említett követelménnyel kapcsolatban. E szabványok megállapítása során különös figyelmet kell fordítani arra, hogy az italtárolók – beleértve a szén-dioxiddal dúsított italokat tartalmazó tárolókat is – záróelemeinek szükséges erősségét, megbízhatóságát és biztonságát biztosítani kell.

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1535 irányelve (2015. szeptember 9.) a műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról (HL L 241., 2015.9.17., 1. o.).

(4) A (3) bekezdésben említett harmonizált szabványokra való hivatkozásoknak az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzétételének időpontját követően az (1) bekezdésben említett, az e szabványoknak részben vagy egészben megfelelő egyszer használatos műanyagtermékek esetén vélelmezni kell, hogy azok megfelelnek az (1) bekezdésben meghatározott követelménynek.

(5) A melléklet F. részében felsorolt italpalackok tekintetében az egyes tagállamok gondoskodnak arról, hogy

a) 2025-től kezdődően a melléklet F. részében felsorolt, fő alkotóelemként polietilén-tereftalátból előállított italpalackok (PET-palackok) legalább 25 %-ban újrafeldolgozott műanyagot tartalmazzanak az adott tagállam területén forgalomba hozott összes PET-palack átlagaként számítva; és

b) 2030-tól kezdődően a melléklet F. részében felsorolt italpalackok legalább 30 %-ban újrafeldolgozott műanyagot tartalmazzanak az adott tagállam területén forgalomba hozott összes ilyen italpalack átlagaként számítva.

A Bizottság 2022. január 1-jéig az e bekezdés első albekezdésében meghatározott célértékek kiszámítására és ellenőrzésére vonatkozó szabályokat megállapító végrehajtási jogi aktusokat fogad el. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 16. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

7. cikk

Jelölési követelmények

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a melléklet D. részében felsorolt minden egyes forgalomba hozott egyszer használatos műanyagterméken – a termék csomagolásán vagy magán a terméken – szembetűnő, tisztán olvasható és eltávolíthatatlan jelölés legyen, amely a fogyasztót az alábbi információkról tájékoztatja:

a) a termékre vonatkozó megfelelő hulladékgazdálkodási lehetőségek, vagy az említett termék tekintetében kerülendő hulladékártalmatlanítási módok, a hulladékhierarchiával összhangban; és

b) a műanyagok jelenléte a termékekben, és a termékkel való hulladékelhagyásnak vagy a termék hulladékként való ártalmatlanítása egyéb nem megfelelő módjainak a környezetre gyakorolt negatív hatása.

A Bizottságnak a (2) bekezdéssel összhangban harmonizált jelölési előírásokat kell megállapítania.

(2) A Bizottság az (1) bekezdésben említett harmonizált jelölési előírások megállapítása céljából 2020. július 3-ig végrehajtási jogi aktust fogad el, amelyben:

a) rendelkezik arról, hogy a melléklet D. részének 1., 2. és 3. pontjában felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek jelölését e termékek fogyasztói csomagolásán és gyűjtőcsomagolásán kell elhelyezni. Amennyiben az értékesítési ponton több értékesítési egységet csomagban értékesítenek, minden egyes értékesítési egység csomagolásán kell jelölésnek szerepelnie. A kevesebb mint 10 cm² felületű csomagolás esetében nem kötelező jelölést elhelyezni;

b) rendelkezik arról, hogy a melléklet D. részének 4. pontjában felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek jelölését magán a terméken kell elhelyezni; és

c) szem előtt tartja a meglévő ágazati önkéntes megközelítéseket és különös figyelmet fordít arra, hogy kerülni kell a fogyasztókat megtévesztő információkat.

Az említett végrehajtási jogi aktust a 16. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(3) Az e cikkben foglalt rendelkezések a dohánytermékek esetében kiegészítik a 2014/40/EU irányelvben megállapított rendelkezéseket.

8. cikk

Kiterjesztett gyártói felelősség

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a melléklet E. részében felsorolt és valamely tagállamban forgalomba hozott összes egyszer használatos műanyagtermék tekintetében kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek kerüljenek kialakításra, a 2008/98/EK irányelv 8. és 8a. cikkének megfelelően.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az ezen irányelv melléklete E. részének I. szakaszában felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek gyártói fedezzék a kiterjesztett gyártói felelősségre vonatkozóan a 2008/98/EK és a 94/62/EK irányelvben foglalt rendelkezések alkalmazásából eredő költségeket, továbbá amennyiben a rendelkezések nem terjednek ki az alábbi költségekre, akkor az alábbi költségeket is:

- a) az említett termékekre vonatkozó, az ezen irányelv 10. cikkében említett figyelemfelkeltő intézkedések költségei;
- b) az említett termékek köztéri hulladékgyűjtő rendszerekbe eldobott hulladékának gyűjtési költségei, ideértve az infrastruktúrát és annak működtetését, majd a hulladékgyűjtést követően az említett hulladék szállítását és kezelését is; és
- c) az említett termékek elhagyott hulladékának eltakarításával kapcsolatos költségek, majd az említett elhagyott hulladék ezt követő szállítása és kezelése.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a melléklet E. részének II. és III. szakaszában felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek gyártói fedezzék legalább az alábbi költségeket:

- a) az említett termékekre vonatkozó, a 10. cikkben említett figyelemfelkeltő intézkedések költségei;
- b) az említett termékek elhagyott hulladékának eltakarításával kapcsolatos költségek, majd az említett elhagyott hulladék ezt követő szállítása és kezelése; és
- c) a 2008/98/EK irányelv 8a. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti adatgyűjtés és adatszolgáltatás költségei.

Az e rendelet melléklete E. részének III. szakaszában felsorolt egyszer használatos műanyagtermékeket illetően a tagállamok biztosítják, hogy a gyártók ezenfelül fedezzék a köztéri hulladékgyűjtő rendszerekbe eldobott hulladék gyűjtésének költségeit, ideértve az infrastruktúrát és annak működtetését, valamint az említett hulladék gyűjtést követő szállítását és kezelését is. A költségek magukban foglalhatják az említett termékek hulladékának gyűjtésére szolgáló sajátos infrastruktúra kialakítását, mint például megfelelő hulladéktárolók elhelyezését a hulladékképződés szokásos helyszínén.

(4) A (2) és (3) bekezdésben említett fedezendő költségek nem haladhatják meg az említett szolgáltatások költséghatékony módon történő nyújtásához szükséges költségeket, és gondoskodni kell azok átlátható módon történő megállapításáról az érintett szereplők között. A hulladék eltakarításának költségeit a hatóságok által vagy azok nevében végzett tevékenységekre kell korlátozni. A költségek kiszámításának módszertanát úgy kell kialakítani, hogy az lehetővé tegye a hulladék eltakarítási költségeinek arányos módon történő megállapítását. Az adminisztratív költségek minimálisra szorítása érdekében a tagállamok több évre előre meghatározott összegek meghatározása révén a hulladékeltakarítás költségeihez való pénzügyi hozzájárulásokról rendelkezhetnek.

A Bizottság a tagállamokkal konzultálva iránymutatásokat tesz közzé az elhagyott hulladék (2) és (3) bekezdésben említett eltakarítási költségeire vonatkozó kritériumokról.

(5) A tagállamok egyértelműen megállapítják az összes érintett szereplő feladat- és felelősségi körét.

A csomagolás tekintetében az említett feladat- és felelősségi köröket a 94/62/EK irányelvvel összhangban kell megállapítani.

(6) Minden tagállam lehetővé teszi, hogy a másik tagállamban letelepedett és a piacon termékeket forgalomba hozó gyártók kijelöljenek egy, az említett tagállam területén letelepedett jogi vagy természetes személyt meghatalmazott képviselőnek a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekkel kapcsolatos gyártói kötelezettségeknek az említett tagállam területén való teljesítése céljából.

(7) Minden tagállam biztosítja, hogy a területén letelepedett azon gyártók, amelyek a melléklet E. részében felsorolt egyes használatos műanyagtermékeket, illetve műanyagot tartalmazó halászeszközöket értékesítenek egy másik, a letelepedésük szerinti tagállamtól eltérő tagállamban, az említett másik tagállamban meghatalmazott képviselőt jelöljenek ki. A meghatalmazott képviselő az említett gyártó ezen irányelv szerinti kötelezettségeinek az említett másik tagállam területén való teljesítéséért felelős személy.

(8) A tagállamok biztosítják, hogy a tagállamban forgalomba hozott, műanyagot tartalmazó halászeszközök tekintetében kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek kerüljenek kialakításra, a 2008/98/EK irányelv 8. és 8a. cikkének megfelelően.

A 2008/56/EK irányelv 3. cikkének 1. pontjában meghatározottak szerint tengervizekkel rendelkező tagállamok éves nemzeti minimumot írnak elő a műanyagot tartalmazó, hulladékká vált halászeszközök újrafeldolgozási célú gyűjtési arányát illetően.

A tagállamok nyomon követik a piacukon forgalomba hozott, műanyagot tartalmazó halászeszközök, valamint a hulladékká vált, begyűjtött műanyagot tartalmazó halászeszközök mennyiségét, és ezen irányelv 13. cikke (1) bekezdésének megfelelően arról jelentést tesznek a Bizottság számára egy, a gyűjtésre vonatkozó kötelező erejű számszerűsített uniós célértékek meghatározása céljából.

(9) Az e cikk (8) bekezdése értelmében kialakított kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekkel kapcsolatban a tagállamok biztosítják, hogy a műanyagot tartalmazó halászeszközöket előállító gyártók fedezzék a hulladékká vált és a megfelelő kikötői befogadólétesítményben az (EU) 2019/883 irányelvnek megfelelően leadott, műanyagot tartalmazó halászeszközök elkülönített gyűjtésének költségeit, vagy egy ezzel egyenértékű, az említett irányelv hatályán kívül eső gyűjtési rendszer költségeit, majd a gyűjtést követő szállítás és hulladékkezelés költségeit is. A gyártóknak kell fedezniük a műanyagot tartalmazó halászeszközökkel kapcsolatban a 10. cikkben említett figyelemfelkeltő intézkedések költségeit is.

Az e bekezdésben megállapított követelmények kiegészítik a kikötői befogadólétesítményekre vonatkozó uniós jogban foglalt, a halászhajókról származó hulladéokra alkalmazandó követelményeket.

A 850/98/EK tanácsi rendeletben ⁽²⁴⁾ meghatározott technikai intézkedések sérelme nélkül a Bizottság felkéri az európai szabványügyi szervezeteket, hogy dolgozzanak ki harmonizált szabványokat a halászeszközöknek a körforgásos szemléletű tervezésére vonatkozóan annak érdekében, hogy ezzel is ösztönözni lehessen az újrahasználatra való előkészítést és az élettartam végén megkönnyítsék az újrafeldolgozhatóságot.

9. cikk

Elkülönített gyűjtés

(1) A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy az újrafeldolgozás céljára biztosítsák az alábbiak elkülönített gyűjtését:

- a) 2025-re az adott évben forgalomba hozott, a melléklet F. részében felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek 77 tömegszázalékának megfelelő mennyiségű, az ilyen műanyagtermékekből keletkező hulladékot;
- b) 2029-re az adott évben forgalomba hozott, a melléklet F. részében felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek 90 tömegszázalékának megfelelő mennyiségű, az ilyen műanyagtermékekből keletkező hulladékot.

A valamely tagállamban forgalomba hozott, a melléklet F. részében felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek mennyisége egyenlőnek tekinthető az említett tagállamban ugyanazon évben ilyen termékekből keletkező hulladék mennyiségével, beleértve a hulladékelhagyásból származó hulladékot is.

E cél elérése érdekében a tagállamok többek között:

- a) betétdíjas rendszert alakíthatnak ki;
- b) a vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekhez meghatározhatnak elkülönített gyűjtésre vonatkozó célértékeket.

Az első albekezdést a 2008/98/EK irányelv 10. cikke (3) bekezdése a) pontjának sérelme nélkül kell alkalmazni.

(2) A Bizottság elősegíti a tagállamok közötti információcserét és a bevált gyakorlatok megosztását az (1) bekezdésben meghatározott célok elérését szolgáló megfelelő intézkedésekkel, köztük a betétdíjas rendszerekkel kapcsolatban. A Bizottság nyilvánosan közzéteszi az említett információcsere és a bevált gyakorlatok említett megosztásának eredményeit.

(3) 2020. július 3-ig a Bizottság az e cikk (1) bekezdésében meghatározott, elkülönített gyűjtésre vonatkozó célértékek kiszámítására és ellenőrzésére szolgáló módszertant meghatározó végrehajtási jogi aktust fogad el. Ezt a végrehajtási jogi aktust a 16. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

10. cikk

Figyelemfelkeltő intézkedések

A tagállamok intézkedéseket hoznak abból a célból, hogy az ezen irányelv hatálya alá tartozó termékekből származó hulladékelhagyás csökkentése érdekében tájékoztatást nyújtsanak a fogyasztóknak, és ösztönözzék a felelős fogyasztói magatartást, továbbá intézkedéseket hoznak abból a célból, hogy a melléklet G. részében felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek fogyasztóit és a műanyagot tartalmazó halászeszközök felhasználóit tájékoztassák az alábbiakról:

- a) újrahasználható alternatívák, újrahasználási rendszerek és hulladékgazdálkodási lehetőségek rendelkezésre állása az említett egyszer használatos műanyagtermékekre és a műanyagot tartalmazó halászeszközökre vonatkozóan, valamint a 2008/98/EK irányelv 13. cikkével összhangban végzett eredményes hulladékgazdálkodás bevált gyakorlatai;
- b) az említett egyszer használatos műanyagtermékek és a műanyagot tartalmazó halászeszközök hulladékelhagyásának és egyéb nem megfelelő hulladékártalmatlanítási módjainak a környezetre, különösen a tengeri környezetre gyakorolt hatása; és

⁽²⁴⁾ A Tanács 850/98/EK rendelete (1998. március 30.) a halászati erőforrásoknak a fiatal tengeri élőlények védelmét biztosító technikai intézkedések révén történő megóvásáról (HL L 125., 1998.4.27., 1. o.).

- c) az említett egyszer használatos műanyagtermékek nem megfelelő hulladékártatlanítási módjainak a csatornahálózatra gyakorolt hatása.

11. cikk

Az intézkedések koordinálása

Ezen irányelv 4. cikke (1) bekezdése első albekezdésének sérelme nélkül, az egyes tagállamok biztosítják, hogy az ezen irányelv átültetése és végrehajtása érdekében hozott intézkedések szerves részét képezzék a következő intézkedéscsomagoknak, illetve összhangban legyenek azokkal: a 2008/56/EK irányelv 13. cikkével összhangban hozott intézkedések a tengervizekkel rendelkező tagállamok esetében, a 2000/60/EK irányelv 11. cikkével összhangban hozott intézkedések, a 2008/98/EK irányelv 28. és 29. cikkével összhangban létrehozott hulladékgazdálkodási tervek és hulladékmegelőzési programok, valamint az (EU) 2019/883 irányelv alapján kidolgozott hulladékátvételi és -kezelési tervek.

Az élelmiszer-higiéncia és az élelmiszerbiztonság veszélyeztetésének elkerülése érdekében az ezen irányelv 4–9. cikkének átültetése és végrehajtása céljából a tagállamok által hozott intézkedéseknek meg kell felelniük az uniós élelmiszerjognak. A tagállamok az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagok esetében ösztönzik az egyszer használatos műanyagtermékek fenntartható alternatíváinak lehetőség szerinti használatát.

12. cikk

Az egyszer használatos műanyagtermékekre vonatkozó előírások és iránymutatások

Annak megállapításához, hogy egy ételtároló edény ezen irányelv alkalmazásában egyszer használatos műanyagterméknek minősül-e, az ételtárolókra vonatkozóan a mellékletben felsorolt kritériumok mellett döntő szerepet játszik az, hogy az adott tároló – és különösen annak egyadagos kiszemelése – úrtartalma vagy mérete folytán milyen valószínűséggel válik hulladékká.

A Bizottság a tagállamokkal egyeztetve 2020. július 3-ig iránymutatásokat tesz közzé, amelyek adott esetben példákat tartalmaznak arra, hogy milyen termékek minősülnek egyszer használatos műanyagterméknek ezen irányelv alkalmazásában.

13. cikk

Információs rendszerek és jelentéstétel

(1) A tagállamok minden naptári évre vonatkozóan jelentést tesznek a Bizottságnak az alábbiakról:

- a) a melléklet A. részében felsorolt, a tagállamban az adott évben forgalomba hozott egyszer használatos műanyagtermékekre vonatkozó adatok, a 4. cikk (1) bekezdésével összhangban megvalósuló fogyasztáscsökkenés bemutatása céljából;
- b) a tagállam által a 4. cikk (1) bekezdése céljából hozott intézkedésekre vonatkozó információk;
- c) a melléklet F. részében felsorolt, a tagállamban évente elkülönítve gyűjtött egyszer használatos műanyagtermékekre vonatkozó adatok, az elkülönített gyűjtésre vonatkozó, célértékek 9. cikk (1) bekezdése szerinti elérésének bemutatása céljából;
- d) a tagállamban évente forgalomba hozott, műanyagot tartalmazó halászeszközökre és évente összegyűjtött, hulladékká vált halászeszközökre vonatkozó adatok;
- e) a melléklet F. részében felsorolt italpalackok újrafeldolgozott tartalmára vonatkozó információk, a 6. cikk (5) bekezdésében meghatározott célok elérésének bemutatása céljából; és
- f) a melléklet E. részének 3. szakaszában felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek fogyasztás utáni hulladékaira vonatkozó, a 8. cikk (3) bekezdésével összhangban összegyűjtött adatok.

A tagállamok az adatokat és információkat elektronikus úton nyújtják be annak a jelentéstételi évnek a végét követő tizennyolc hónapon belül, amely tekintetében az említett adatokat és információkat gyűjtötték. Az adat- és információszolgáltatást a Bizottság által az e cikk (4) bekezdésével összhangban meghatározott formátumban kell végezni.

Az első jelentéstételi időszak a 2022-es naptári év, kivéve az első albekezdés e) és f) pontjai tekintetében, amelyekre vonatkozóan az első jelentéstételi időszak a 2023-as naptári év.

(2) A tagállamok által e cikkel összhangban szolgáltatott adatokhoz és információkhoz minőségellenőrzési jelentést kell mellékelni. Az adat- és információszolgáltatást a Bizottság által a (4) bekezdéssel összhangban meghatározott formátumban kell végezni.

(3) A Bizottság megvizsgálja az e cikknek megfelelően szolgáltatott adatokat és információkat, majd jelentést tesz közzé vizsgálatának eredményeiről. A jelentésnek értékelnie kell az adat- és információgyűjtés szervezését, az adatok és információk forrásait és a tagállamok által használt módszertant, valamint az adatok és információk hiánytalanságát, megbízhatóságát, időszűrését és következetességét. Az értékelés javító célú konkrét ajánlásokat is tartalmazhat. A jelentést a tagállamok első adat- és információszolgáltatását követően, a későbbiekben pedig a 94/62/EK irányelv 12. cikkének (3c) bekezdése szerint meghatározott időközönként kell elkészíteni.

(4) 2021. január 3-ig a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el az e cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjával, valamint (2) bekezdésével összhangban szolgáltatandó adatok és információk formátumára vonatkozóan.

2020. július 3-ig a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el az e cikk (1) bekezdésének c) és d) pontjával, valamint (2) bekezdésével összhangban szolgáltatandó adatok formátumára vonatkozóan.

2022. január 1-jéig a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el az e cikk (1) bekezdésének e) és f) pontjával, valamint (2) bekezdésével összhangban szolgáltatandó adatok és információk formátumára vonatkozóan.

Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 16. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni. A formátum meghatározása során figyelembe kell venni a 94/62/EK irányelv 12. cikkével összhangban meghatározott formátumot.

14. cikk

Szankciók

A tagállamok megállapítják az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak minden szükséges intézkedést ezek végrehajtásának biztosítására. Az előírt szankcióknak hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűnek kell lenniük. A tagállamok e szabályokról és intézkedésekről 2021. július 3-ig tájékoztatják a Bizottságot, és tájékoztatják a Bizottságot az e szabályokat és intézkedéseket érintő minden későbbi módosításról.

15. cikk

Értékelés és felülvizsgálat

(1) A Bizottság 2027. július 3-ig elvégzi ezen irányelv értékelését. Az értékelés a 13. cikkel összhangban rendelkezésre álló információkon alapul. A tagállamok a Bizottság rendelkezésére bocsátanak az értékelés és az e cikk (2) bekezdésében említett jelentés elkészítéséhez szükséges minden további információt.

(2) A Bizottság az (1) bekezdéssel összhangban lefolytatott értékelés fő vizsgálati eredményeiről jelentést küld az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak. A jelentést adott esetben jogalkotási javaslat kíséri. Az említett javaslat adott esetben kötelező erejű számszerűsített fogyasztáscsökkentési célértékeket, és a hulladékká vált halászeszközökre vonatkozóan kötelező erejű gyűjtési arányokat határoz meg.

(3) A jelentésnek a következőket kell tartalmaznia:

- a) értékelés arról, hogy felül kell-e vizsgálni az egyszer használatos műanyagtermékek mellékletben szereplő listáját, többek között azon üveg és fém italtárolók tekintetében, amelyeknek a kupakja vagy a fedele műanyagból készült;
- b) megvalósíthatósági tanulmány a hulladékká vált halászeszközökre vonatkozó kötelező erejű gyűjtési arányok meghatározásáról, valamint azon kötelező erejű számszerűsített uniós célértékek meghatározásáról, amelyek az egyszer használatos – különösen a melléklet A. részében felsorolt – műanyagtermékek fogyasztásának csökkentésére vonatkoznak, figyelembe véve a fogyasztás szintjét a tagállamokban, és a már elért fogyasztáscsökkenést;
- c) értékelés az ezen irányelv hatálya alá tartozó egyszer használatos műanyagtermékekben felhasznált anyagok terén történő változásokról, valamint az újrahasználatos alternatívákra alapuló új fogyasztási szerkezetekről és üzleti modellekről; ennek az értékelésnek lehetőség szerint átfogó életciklus-elemzést kell tartalmaznia, amely lehetővé teszi annak a vizsgálatát, hogy e termékek és alternatíváik milyen hatást gyakorolnak a környezetre; és
- d) a műszaki és tudományos fejlődés értékelése azon kritériumok, illetve szabvány tekintetében, amelyek az ezen irányelv hatálya alá tartozó egyszer használatos műanyagtermékeknek és azok egyszer használatos helyettesítő termékeinek a tengeri környezetben történő biológiai lebonthatóságára alkalmazandók, és amelyek biztosítják a műanyag teljes lebomlását szén-dioxidra (CO₂), biomasszára és vízre, mégpedig olyan rövid idő alatt, hogy a műanyag ne tudjon károkat okozni a tengeri élővilágban és ne vezessen a műanyag felhalmozódásához a környezetben.

(4) Az (1) bekezdés szerinti folytatott értékelés részeként a Bizottság megvizsgálja az ezen irányelv alapján a melléklet E. részének III. szakaszában felsorolt egyszer használatos műanyagtermékekre vonatkozóan hozott intézkedéseket, és jelentést tesz az értékelés fő eredményeiről. A jelentésben meg kell vizsgálni olyan kötelező erejű intézkedések bevezetésének a lehetőségét is, amelyek a melléklet E. részének III. szakaszában felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek fogyasztás utáni hulladékának csökkentésére irányulnak, így többek között mérlegelni kell kötelező erejű gyűjtési arányok előírásának lehetőségét e fogyasztás utáni hulladékokra vonatkozóan. A jelentést adott esetben jogalkotási javaslat kíséri.

16. cikk

Bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot a 2008/98/EK irányelv 39. cikkével létrehozott bizottság segíti. E bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

Ha a bizottság nem nyilvánít véleményt, a Bizottság nem fogadhatja el a végrehajtási jogi aktus tervezetét, és a 182/2011/EU rendelet 5. cikke (4) bekezdésének harmadik albekezdése alkalmazandó.

17. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2021. július 3-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

A tagállamok alkalmazzák azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy:

- az 5. cikknek 2021. július 3-tól megfeleljenek,
- a 6. cikk (1) bekezdésének 2024. július 3-tól megfeleljenek,
- a 7. cikk (1) bekezdésének 2021. július 3-tól megfeleljenek,
- a 8. cikknek 2024. december 31-ig, de a 2018. július 4. előtt létrehozott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek és a melléklet E. részének III. szakaszában felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek tekintetében már 2023. január 5-ig megfeleljenek.

Amikor a tagállamok elfogadják az e bekezdésben említett rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

(3) Feltéve, hogy teljesülnek a 4. és a 8. cikkben meghatározott hulladékgazdálkodási célértékek és célkitűzések, a tagállamok a 4. cikk (1) bekezdésében, valamint a 8. cikk (1) és (8) bekezdésében foglalt rendelkezéseket a melléklet E. részének III. szakaszában felsorolt egyszer használatos műanyagtermékekre vonatkozó rendelkezések kivételével az illetékes hatóságok és az érintett gazdasági ágazatok közötti megállapodások révén is átültethetik.

Az említett megállapodásoknak meg kell felelniük az alábbi követelményeknek:

- a) a megállapodásoknak végrehajthatónak kell lenniük;
- b) a megállapodásokban meg kell határozni a célkitűzéseket, a megfelelő határidőkkel;
- c) a megállapodásokat a tagállam hivatalos lapjában vagy a nyilvánosság számára ugyanúgy hozzáférhető hivatalos dokumentumban ki kell hirdetni és a Bizottság részére meg kell küldeni;
- d) a megállapodás keretében elért eredményeket rendszeresen nyomon kell követni, jelentést kell tenni róluk az illetékes hatóságok és a Bizottság számára, és azokat a megállapodásban rögzített feltételek szerint nyilvánosságra kell hozni;
- e) az illetékes hatóságoknak rendelkezéseket kell hozniuk a megállapodás keretében elért eredmények megvizsgálására; és
- f) a megállapodás be nem tartása esetén a tagállamnak az ezen irányelvben szereplő megfelelő rendelkezéseket törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezésekkel kell végrehajtania.

18. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

19. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2019. június 5-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

A. TAJANI

a Tanács részéről

az elnök

G. CIAMBA

MELLÉKLET

A. RÉSZ

A fogyasztás csökkentéséről szóló 4. cikk hatálya alá tartozó egyszer használatos műanyagtermékek

1. Italtartó poharak, beleértve azok tetejét és fedelét;
2. Ételtároló edények, azaz ételtartók, például dobozok tetővel vagy anélkül, amelyek olyan ételek tárolására szolgálnak, amelyek:
 - a) azonnal fogyaszthatók helyben vagy elvitelre,
 - b) fogyasztása általában az edényből történik, valamint
 - c) készételként fogyaszthatók, azaz további elkészítést, például főzést, forralást vagy melegítést nem igényelnek,beleértve például a gyorsételekhez vagy egyéb készételekhez használt ételtároló edényeket, kivéve az italtárolókat, tányérokat és tasakokat, valamint az ételt tartalmazó csomagolásokat.

B. RÉSZ

A forgalomba hozatalra vonatkozó korlátozásokról szóló 5. cikk hatálya alá tartozó egyszer használatos műanyagtermékek

1. Fültisztító pálcikák, a 90/385/EGK tanácsi irányelv⁽¹⁾ vagy a 93/42/EGK tanácsi irányelv⁽²⁾ hatálya alá tartozó pálcikák kivételével;
2. Evőeszközök (villák, kések, kanalak, evőpálcikák);
3. Tányérok;
4. Szívószálak, a 90/385/EGK irányelv vagy a 93/42/EGK irányelv hatálya alá tartozó szívószálak kivételével;
5. Italkeverő pálcikák;
6. Léggömbökhöz – kivéve az ipari vagy más foglalkozásszerű felhasználásra szánt ballonokat, valamint a fogyasztók számára nem értékesített alkalmazásokat – rögzítendő és azokat tartó pálcák, beleértve a léggömböt a pálcához rögzítő szerkezetet;
7. Expandált polisztirolból készült ételtároló edények, azaz ételtartók, például dobozok tetővel vagy anélkül, amelyek olyan ételek tárolására szolgálnak, amelyek:
 - a) azonnal fogyaszthatók helyben vagy elvitelre,
 - b) fogyasztása általában az edényből történik, valamint
 - c) készételként fogyaszthatók, azaz további elkészítést, például főzést, forralást vagy melegítést nem igényelnek,beleértve például a gyorsételekhez vagy egyéb készételekhez használt ételtároló edényeket, kivéve az italtárolókat, tányérokat és tasakokat, valamint az ételt tartalmazó csomagolásokat;
8. Expandált polisztirolból készült italtárolók, beleértve a kupakjukat és a fedelüket is;
9. Expandált polisztirolból készült italtartó poharak, beleértve azok tetejét és fedelét is.

⁽¹⁾ A Tanács 90/385/EGK irányelve (1990. június 20.) az aktív beültethető orvostechikai eszközökre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (HL L 189., 1990.7.20., 17. o.).

⁽²⁾ A Tanács 93/42/EGK irányelve (1993. június 14.) az orvostechikai eszközökről (HL L 169., 1993.7.12., 1. o.).

C. RÉSZ

A termékkövetelményekről szóló 6. cikk (1)-(4) bekezdésének hatálya alá tartozó egyszer használatos műanyagtermékek

Legfeljebb három liter űrtartalmú italtárolók, vagyis folyadék tárolására használatos tárolók, például italpalackok, beleértve a kupakjukat és a fedelüket is, valamint a kompozit italcsomagolás, beleértve a kupakokat és a fedeleket is, kivéve:

- a) azokat az üveg vagy fém italtárolókat, amelyeknek a kupakja vagy a fedele műanyagból készült,
- b) a 609/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾ 2. cikkének g) pontjában meghatározott speciális gyógyászati célra szánt folyékony élelmiszerek tárolására szánt és használt italtárolókat.

D. RÉSZ

A jelölési követelményekről szóló 7. cikk hatálya alá tartozó egyszer használatos műanyagtermékek

1. Egészségügyi betétek (párnák), tamponok és tamponapplikátorok;
2. Nedves törölkendők, azaz előre megnedvesített kozmetikai és háztartási törölkendők;
3. Dohánytermékek szűrővel, valamint azok a szűrők, amelyeket a dohánytermékekkel történő együttes használathoz hoznak forgalomba;
4. Italpoharak.

E. RÉSZ

I. A kiterjesztett gyártói felelősségről szóló 8. cikk (2) bekezdésének hatálya alá tartozó egyszer használatos műanyagtermékek

1. Ételtároló edények, azaz ételtartók, például dobozok tetővel vagy anélkül, amelyek olyan ételek tárolására szolgálnak, amelyek:
 - a) azonnal fogyaszthatók helyben vagy elvitelre,
 - b) fogyasztása általában az edényből történik, valamint
 - c) készételként fogyaszthatók, azaz további elkészítést, például főzést, forralást vagy melegítést nem igényelnek,beleértve például a gyorsételekhez vagy egyéb készételekhez használt ételtároló edényeket, kivéve az italtárolókat, tányérokat és tasakokat, valamint az ételt tartalmazó csomagolásokat;
2. Flexibilis anyagból készült zacskók vagy csomagolások olyan élelmiszerek tárolására, amelyeket a zacskóból vagy csomagolásból készételként történő azonnali fogyasztásra szánnak;
3. Legfeljebb három liter űrtartalmú italtárolók, vagyis folyadék tárolására használatos tárolók, például italpalackok, beleértve a kupakjukat és a fedelüket is, valamint a kompozit italcsomagolás, beleértve a kupakokat és a fedeleket is, kivéve azokat az üveg vagy fém italtárolókat, amelyeknek a kupakja vagy a fedele műanyagból készült;
4. Italtartó poharak, beleértve azok tetejét és fedelét;
5. Könnyű műanyag hordtasakok a 94/62/EK irányelv 3. cikkének 1c. pontjában meghatározottak szerint.

II. A kiterjesztett gyártói felelősségről szóló 8. cikk (3) bekezdésének hatálya alá tartozó egyszer használatos műanyagtermékek

1. Nedves törölkendők, azaz előre megnedvesített kozmetikai és háztartási törölkendők;
2. Léggömbök, kivéve az ipari vagy más foglalkozásszerű felhasználásra szánt ballonokat, valamint a fogyasztók számára nem értékesített alkalmazásokat.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 609/2013/EU rendelete (2013. június 12.) a csecsemők és kisgyermek számára készült, a speciális gyógyászati célra szánt, valamint a testtömeg-szabályozás céljára szolgáló, teljes napi étrendet helyettesítő élelmiszerekről, továbbá a 92/52/EGK tanácsi irányelv, a 96/8/EK, az 1999/21/EK, a 2006/125/EK és a 2006/141/EK bizottsági irányelv, a 2009/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 41/2009/EK és a 953/2009/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 181., 2013.6.29., 35. o.).

III. A kiterjesztett gyártói felelősségről szóló 8. cikk (3) bekezdésének hatálya alá tartozó egyéb egyszer használatos műanyagtermékek

Dohánytermékek szűrővel, valamint azok a szűrők, amelyeket a dohánytermékekkel történő együttes használathoz hoznak forgalomba.

F. RÉSZ

Az elkülönített gyűjtésről szóló 9. cikk és a termékkövetelményekről szóló 6. cikk (5) bekezdésének hatálya alá tartozó egyszer használatos műanyagtermékek

Legfeljebb három liter űrtartalmú italpalackok, beleértve a kupakjukat és a fedelüket is, kivéve:

- a) azokat az üveg vagy fém italpalackokat, amelyeknek a kupakja vagy a fedele műanyagból készült;
- b) a 609/2013/EU rendelet 2. cikkének g) pontjában meghatározott speciális gyógyászati célra szánt folyékony élelmiszerek tárolására szánt és használt italpalackokat.

G. RÉSZ

A figyelemfelkeltő intézkedésekről szóló 10. cikk hatálya alá tartozó egyszer használatos műanyagtermékek

1. Ételtároló edények, azaz ételtartók, például dobozok tetővel vagy anélkül, amelyek olyan ételek tárolására szolgálnak, amelyek:
 - a) azonnal fogyaszthatók helyben vagy elvitelre,
 - b) fogyasztása általában az edényből történik, valamint
 - c) készételként fogyaszthatók, azaz további elkészítést, például főzést, forralást vagy melegítést nem igényelnek,beleértve például a gyorsételekhez vagy egyéb készételekhez használt ételtároló edényeket, kivéve az italtárolókat, tányérokat és tasakokat, valamint az ételt tartalmazó csomagolásokat;
 2. Flexibilis anyagból készült zacskók vagy csomagolások olyan élelmiszerek tárolására, amelyeket a zacskóból vagy csomagolásból készételként történő azonnali fogyasztásra szánunk;
 3. Legfeljebb három liter űrtartalmú italtárolók, vagyis folyadék tárolására használatos tárolók, például italpalackok, beleértve a kupakjukat és a fedelüket is, valamint a kompozit italcsomagolás, beleértve a kupakokat és a fedeleket is, kivéve azokat az üveg vagy fém italtárolókat, amelyeknek a kupakja vagy a fedele műanyagból készült;
 4. Italtartó poharak, beleértve azok tetejét és a fedelét is;
 5. Dohánytermékek szűrővel, valamint azok a szűrők, amelyeket a dohánytermékekkel történő együttes használathoz hoznak forgalomba;
 6. Nedves törölkendők, azaz előre megnedvesített kozmetikai és háztartási törölkendők;
 7. Léggömbök, kivéve az ipari vagy más foglalkozásszerű felhasználásra szánt ballonokat, valamint a fogyasztók számára nem értékesített alkalmazásokat;
 8. Könnyű műanyag hordtasakok a 94/62/EK irányelv 3. cikke 1c. pontjában meghatározottak szerint;
 9. Egészségügyi betétek (párnák), tamponok és tamponapplikátorok.
-

ISSN 1977-0731 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-5090 (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU